

Večernik

Leto III. (X.), šte. 152

Maribor, torek 9. julija 1929

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejemani v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 18
Oglaš po tarifu
Oglaš sprejema tudi oglašni oddelček „Jutra“ v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Panевropa

Amerika je bila v minolem stoletju gospodarsko in politično odvisna od Evrope. Toda tekom časa se je osamosvojila in tekom vojne je izkoristila položaj ter z obema rokama dajala Evropi svoje dolarje, ne za gospodarsko povzdigo evropskih držav, ampak za njih medsebojno uničevanje. Evropa je med vojne neie potrošila vse svoje kapitale, ampak se je tudi zadolžila Ameriki za bajne svote in prišla v njeno ekonomsko odvisnost. Na mednarodni ekonomski konferenci v Ženevi maja 1927 je delegacija Amerike naravnost pokazala gospodarsko supremacijo Amerike in izražala dvome o možnosti gospodarske obnove Evrope, češ da se je Evropa izživela. Kljub temu pa so evropske države nadaljevale svoje zakulisno uničevanje druga druge.

Evropski trg je poplavljal ameriški kapital. Vojni dolgovi evropskih držav Ameriki znašajo krog 35 milijard dolarjev ali po naše blizu dva milijona dinarjev. Poleg tega pa je Amerika osvojila evropski trg s svojimi industrijskimi in agrarnimi produkti. Ni skoro gospodarskega podjetja v Evropi večjega stila, kjer bi ne bil udeležen ameriški kapital. Uvoz agrarnih produktov iz Amerike v Evropo se je v l. 1928 povečal napram l. 1927 za 28%, izvoz Evrope v Ameriko pa je padel za polnih 45%. Amerika je votirala kredit 300 milijonov dolarjev za ozdravljenje svoje poljedelske krize, Evropa pa že 10 let samo konferira o napredku evropskega agrarizma, konkretno se pa ni storilo ničesar. V Ameriki je rešen problem carinske politike: uvedli so carinsko unijo proti izvozu Evrope v Ameriko. Povečali so uvozne zaščitne carine do strašnih višin, Evropa protestira, a brez uspeha.

In Evropa? Carinska politika evropskih držav je eno najnevarnejših in najuspešnejših sredstev za njen popolni ekonomski propad. Premagani mislijo na revanžo, zmagovalci se boje nove vojne. Na obeh straneh je neiskrenost Italija, Francija, Nemčija in Anglija uvajajo zaščitne carine, Rusija je izolirana. Agrarna produkcija Evrope je izgubila moč rentabilnosti, odtod kriza v agrarnih državah. Kriza evropske agrarne produkcije pa bo uničila tudi industrijo. Carinska politika evropskih držav pa prehaja od leta do leta v ostrejšo fazo in grozi že nevarnost carinske vojne med evropskimi državami. Med tem pa ameriška industrija izvaja vedno novo ofenzivo v Evropi na vseh poljih.

V takšnih prilikah se ne čudimo, že se zadnji čas vedno pogosteje javljajo v Evropi glasovi, ki opominjajo in kličejo Evropo k pameti. Češkoslovaški minister zunanjih zadev dr. Beneš je koncem junija podal svetovnemu tisku važno izjavo, kjer pravi med drugim: Nevarnost popolne gospodarske odvisnosti Evrope od Amerike mora evropske države pripraviti do tega, da se združijo in da se postavijo proti nadaljnemu prodiranju ameriškega gospodarskega upliva. — Amerika je igrala po vojni pri obnovi Evrope važno vlogo in je mnogim evropskim državam pomagala preko prvih te-

Kralj Jurij zopet težko zbolel

NEPRIČAKOVANO IN NENADNO TEŽKO POSLABŠANJE ZDRAVJA ANGLEŠKEGA KRALJA JURIJIA PO OKREVANJU.

LONDON, 9. julija. Zdravstveno stanje angleškega kralja Jurija se je čisto nepričakovano zopet poslabšalo. V nedeljo je kralj prisostvoval v westminstrski katedrali zahvalni službi božji za svojo srečno okrevanje in mu je pri prihodu priredila ogromna množica ljudstva viharne ovacije. Po povratku v palačo pa se je stanje kralja Jurija nenadoma zopet tako poslabšalo, da se je kralj moral vleči v posteljo. Ker je bral Jurij komaj prestal rekonvalescenco, je njegova ponovna obolelost tem resnejša in nevarnejša. Pod staro operacijsko rano se je namreč razvil nov absces. Domnevo, da

bi se kralj prehladil pri zahvalni službi božji, zdravniki odločno zanikajo.

Vse angleške javnosti se je polastila radi zopetne obolelosti vladarja veliko razburjenje in vznemirjenje. Zopet se zbirajo pred sandrighamsko palačo, kjer prebiva sedaj kralj, tisočglave množice, ki čakajo na poročila o kraljevem zdravstvenem stanju. Čeprav so zdravniški buletini sestavljeni zelo previdno, pa nikdo več ne dvomi, da je sedanji položaj kralja mnogo resnejši kakor prvič. Splošno vlada bojazen za življenje priljubljenega vladarja.

Za izvršitev pirotskega dogovora

BOLGARSKI KOMUNIKE O FRANCOSKO-ANGLEŠKI DEMARŠI V SOFIJI RADI NEPRESTANIH INCIDENTOV OB JUGOSLOVANSKO-BOLGARSKI MEJI.

SOFIJA, 9. julija. Uradna brzajavna agentura poroča o sobotni demarši francoskega in angleškega poslanika pri bolgarski vladi sledeče:

V soboto zvečer sta posetila francoski in angleški poslanik ministrskega predsednika Ljapčeva in mu sporočila, da francoska in angleška vlada s skrbjo zasledujeta napetost med Jugoslavijo in Bolgarsko. Oba poslanika sta izrazila

prepričanje, da bodo nesporazumjenja med obema sosednjima državama urejena v duhu sporazuma, na čemur sta interesirana tudi Francija in Anglija. Istočasno sta sporočila ministrskemu predsedniku Ljapčevu, da se bosta tudi v Beogradu zavzela za to, da se nevdržno stanje ob jugoslovansko-bolgarski meji čimprej odpravi in ratificirajo pirotski dogovori, da morejo stopiti potem takoj v veljavo.

Kralj v Dalmaciji

OMIŠ, 9. julija. Davi ob 7.30 je prispel kralj Aleksander na svojem potovanju po Dalmaciji semkaj in je bil sprejet od ministra za socialno politiko dr. Drinkovića in velikega župana dr. Perovića. Prebivalstvo je priredilo vladarju navdušene ovacije. Kralj se je odpeljal potem s svojim spremstvom proti Zadvarju in preko Imotskega v Vrbovac in Makarsko.

BENKOVAC, 9. julija. Ob 9. dop. je prispel kralj v mesto, kjer sta ga pozdravila okrajni poglavar in župan. Občinstvo je neprestano vzklikalo vladarju. Iz Benkovca je nadaljeval kralj vožnjo proti Kistanju.

Prihod članov rumunske vladarske rodbine v Bohinj

LJUBLJANA, 9. julija. Z današnjim orijentskim ekspresom so prispeli semkaj v rumunskem salonskem vozu rumunska princezinja Helena in grška princezinja Irena, kakor tudi sinova princa Pavla, Nikolaj in Aleksander. Rumunski vozovi so krenili takoj na Bled, odtam pa v Bohinj.

žav. Mnenja pa sem, da je ta uloga Amerike dosegla svoj vrhunec. Mnoge evropske države so radi finančne, gospodarske in trgovske odvisnosti Evrope od Amerike že prešle v rezervno. Vedno bolj se pojavlja tendenca, priti do vseevropskega gospodarskega sporazuma, ki naj bo sredstvo za obrambo proti naraščajočemu vplivu Amerike. Gospodarska sila Amerike, odnosno Zedinjenih držav, je faktor, ki bo evropske države prisilil, da se gospodarsko zblížajo, da zmanjšajo svoje carinske medsebojne zapreke, ki ovirajo vzajemne trgovinske odnošaje.

Dr. Srškić na Bledu

LJUBLJANA, 9. julija. Davi se je pripeljal semkaj iz Beograda minister pravde dr. Srškić in se je že s prihodom v vlakom odpeljal na Bled, kjer bo poročal kralju o tekočih zadevah svojega resora.

Italijanski poslanik na Bledu

BLLED, 9. julija. Danes je prispelo semkaj oboje italijanskega poslanštva iz Beograda in se je nastanilo v naročenih apartmanih. Italijanskega poslanika Gallija, ki je trenutno v Zagrebu, pričakujejo za popoldne. Jutri prispe na Bled tudi rumunski poslanik Filodor.

Moderni hoteli ob naši obali

BEOGRAD, 9. julija. Trgovinsko ministrstvo je prejelo od več inozemskih finančnih skupin, med njimi iz Francije in Nemčije prošnje za informacije o možnosti ustanovitve modernih hotelov ob naši jadranski obali.

Značilno je, da enaki klici po Panevropi prihajajo tudi iz treznih političnih in gospodarskih krogov Nemčije in drugih evropskih držav. Prodira spoznanje, da zahteva interes Evrope in vsega sveta, da se preneha z dosedanjo gospodarsko politiko Evrope in da se prične razumna ekonomska politika, ki bo dovedla do evropske carinske unije, ki se smatra danes še za utopijo, ki pa je edini izhod za obnovo Evrope. Klic po Panevropi je globoko utemeljen in ne bo več zginil z dnevnega reda.

Potres na Novi Zelandiji

LONDON, 9. julija. Iz Wellingtona na Novi Zelandiji prihajajo poročila o novih močnih potresnih sunkih, ki so močno poškodovali zlasti mesta Grey-mouth, Reefton in Westport.

Sneg u Indiji

MADRAS, 9. julija. Včera je zapadel tu sneg 42 cm na debelo. Vihar, ki je spremljal snežni zamet, je povzročil na poljih ogromno škodo. Radi nenavadnega mraza je zbolelo mnogo oseb.

Bojkotne kletke

Metode, ki se jih poslužuje kitajska justica pri kaznovanju nepoštenih in nepokornih trgovcev, se zde v Evropi srednjeveške in barbarske. Pred nekaj dnevi so razstavili po ulicah v mestu Hankau številne kletke, v katerih so čepeli trgovci, ki so se drznili nastopiti proti bojkotiranju japonskega blaga, ki ga je zaukazala vlada. Vlada je namreč proglasila ta bojkot kot represalijo, ker so japonski motorni kolesarji zavozili v več Kitajcev in jih težko ranili. Pred kletkami se od rane jutra do poznega večera zbirajo množica ljudstva, katerim nudi razstava teh kletk dobrodošlo izpremembo dolgočasne poulične slike mesta. Par dni bivanja v takih kletkah vsakega tako izmuči, da je pripravljen priznati vsak zločin, ki ga hočejo izsiliti od njega.

Stanje šolstva v ČSR.

Glasom poročila državne statističnega urada češkoslovaške republike je bilo v šolskem letu 1927-28 v ČSR 17 visokih šol z 29.642 slušatelji, 353 srednjih šol z 95.541 dijaki, raznih strokovnih šol 709 z 95.306 dijakov, kmetijskih nadaljevalnih šol ter trgovsko in obrtno-nadaljevalnih šol 2850 z 201.553 učenci in osnovnih šol 17.913 z 1.834.106 učenci. Po pokrajinah je bilo šol: na Češkem 10.532, na Moravskem in Šleskem 6028, na Slovaškem 4388, v Podkarpatski Rusiji 894. Izmed učencev je bilo 1.507.180 Čehoslovakov, 79.067 Rusov in Ukrajincev, 496.426 Nemcev, 119.046 Madžarov, 16.893 Poljakov, 33.499 židov in drugih.

Dramatičen prizor na državnem mostu.

Sinoči proti večeru se je ustavila sredi državnega mostu objokana ženska 35-letna A. C., stanujoča v Jezdarski ulici. Začela je metati v Dravo razne stvari kakor dežnik, ročno torbico in dele svoje obleke. Medtem se je zbrala okrog nje gruča pasantov. Ravno, ko je odvijala vratni šal in ga hotela vreči v Dravo, je pristopil policijski stražnik, ki je nesrečno obupanko zadržal, da ni skočila v Dravo. Vsa objokana je pripovedovala, da ima 4 nepreskrbljene otročiče, katere ne more hraniti, ker plačuje kot podnajemnica preveliko najemnino. Stražnik je obupano ženo pomiril ter jo odpeljal na stražnico, kamor so poklicali njenega moža, kateremu so izročili živčno bolno ženo v varstvo.

Srečen lov vojaške straže.

Sinoči okrog polnoči je vojaška straža za vojaškim skladiščem v Melji ustavila 43 letnega Franca Čuša iz Gajevcev pri Ptujju, ker se je jako sumljivo obnašal. Aretiranec je bil predan policiji, kjer so ugotovili, da je Franjo Čuš za dobo 10 let izgnan iz Maribora, da je radi delamrznosti trajno preklican, razun tega pa ima še na vesti vlom v župnišče v Polenškaku, ki ga je izvršil 12. decembra 1928 leta. Aretiranca, ki vse svoje grehe brez olepšavanja priznava, so danes predali državnemu pravdnistvu.

Madžari v Prekmurju in Slo- vence v Porabju

MADŽARSKO ROVARENJE. — PROSLAVA OSVOBOJENJA PREKMURJA
IN MADŽARI. — DEJANSKO STANJE.

Kakor rovarijo Madžari na vseh svojih mejah in skušajo med obmejnimi prebivalstvom na Slovaškem, v Podkarpatski Rusiji, v Transilvaniji ter v Vojvodini in na Gradiščanskem omajati vero v stalnost sedanjih mej, tako še vedno ne morejo pozabiti tudi našega Prekmurja. Po svojih emisarijih, ki so večinoma madžarski in madžaronski begunci, begajo naše Prekmurce s svojimi restavracijskimi bajkami, v svojem časopisju pa pišejo o zatiranju madžarskega in »vendskega« življa onstran Mure. Tako je te dni tudi sicer precej resen budimpeštanski dnevnik »Az Est« objavil članek, ki se nanaša na proslavo desetletnega osvobojenja Prekmurja, v katerem pogrjeva že staro madžarsko frazo, da Prekmurci ali »Vendi«, kot jih imenuje, niso Slovenci, ampak »poseben narod, ki je vedno živel v bratski slogi z vitežkim madžarskim narodom«. Proslava osvobojenja bo torej le proslava nasilja nad tisočletno madžarsko posestjo, pravi list, ter navaja potem, kako da postopajo »slovenski prišleki« z Madžari in »Vendi«. Pri tem pa seveda prav po madžarsko potvarja in pretirava, da je pretežna večina Prekmurcev madžarska.

Odgovarjati Madžarom in prepirati se z njimi, bi bilo odveč; spametovala jih bo kvečjemu bodoča katastrofa, ki mora kot nujna in logična posledica slediti njihovi blazni politiki; bolj pro domo kakor za nje pa se nam zdi potrebno pribiti nekoliko dejstev, ki kažejo v jasni luči, koliko vzroka imajo Madžari pritoževati se proti našemu postopanju z njihovimi rojaki v Prekmurju. Po ljudskem štetju živi na našem državnem ozemlju onstran Mure danes še krog 10.000 Madžarov, ki so več ali manj kompaktno naseljeni ob vzhodni meji Slovenske Krajine, in sicer v Dolnji Lendavi, Lakošu, Dolgi vasi, Zamostju, Gentrovcih, Radmožancih, Gaborjancih, Dobrovniku, Kobilju, Hodošu in raztreseno še v nekaterih drugih vaseh in vasicah.

Vsi ti Madžari, ki so danes naši državljani, so bili na tem ozemlju umetno naseljeni po madžarskih veleposestnikih v zadnjih dvesto letih. Torej niso niti prvotni domačini v teh vaseh, ki so bile večinoma že poprej ustanovljene po Slovincih, po katerih so dobile tudi svoja imena. Kljub temu pa je naša vlada poskrbela za to madžarsko narodno manj-

šino kakor za malokatero ali pa za nobeno drugo. Tu edino se v vsej naši državi nahajajo še dvojezični javni napisi, v slovenščini in madžarski; najdejo se pa tudi še vedno samomadžarski. V vseh navedenih krajih se nahajajo madžarske manjšinske ljudske šole, na katerih poučujejo sami domačini, ki deloma sploh samo za najnujnejšo silo obvladajo slovenščino. Pouk na teh šolah je torej skoraj izključno samo madžarski, tako da se otroci državnega jezika niti dobro ne morejo naučiti. V te madžarske šole pa zahajajo celo tudi slovenski otroci, kjer poleg manjšinske ni tudi slovenske ljudske šole. V ostalem pa so vsi ti Madžari popolnoma enakopravni državljani z vsemi državljanskimi pravicami.

Približno enako kakor je število Madžarov v slovenskem Prekmurju, je pa tudi število Slovencev v madžarskem Porabju, kjer žive v Gornjem Seniku, Ritkarovcih, Virici, Andovcih, Števanovcih, Otkovcih, Sakalovcih, Dolnjem Seniku in Slovenski vasi več ali manj popolnoma kompaktno brez tuje primesi in v Sv. Gothardu pomešani z Madžari in Nemci. Deset tisoč teh porabskih Slovencev, ki so po trianonski mirovni pogodbi pripadli Madžarski, pa nima istovrstno niti ene same slovenske šole, da sicer je Madžarska podpisala obvezo, da bo dala svojim narodnim manjšinam vse tiste pravice, kakor ostale nasledstvene države. Javni napisi v teh vaseh ne smejo biti niti slovenski niti dvojezični, temveč smejo biti samo madžarski in slovensko ime se niti imenovati ne sme.

Tako je faktično stanje Madžarov v našem Prekmurju in tako je stanje Slovencev v madžarskem Porabju. Tu naj bi torej Madžari pokazali svojo ljubezen do tisočletno z »vitežkim madžarskim narodom« združenega »vendskega« naroda, preden prično pisati o slovenskih nasilju nad Madžari in »Vendi« v Prekmurju. Toda vidi se, da so Madžari učenci fašistov, ki priznavajo pravice tudi črnim Culukafrom v angleški Afriki, ne priznavajo pa niti eksistence svojih narodnih manjšin. Mi pa bomo zaradi tega prav tako slovesno in iskreno slavili desetletnico svobode našega slovenskega Prekmurja in slavili jo bodo z nami vsi Prekmurci, ki si ne želijo nikdar več povratka »bratstva z vitežkim madžarskim narodom«.

Mariborski in dnevni drobiž

Uprašanje uspenjače na Pohorje

Konferenca radi vzpenjače na Pohorje se je vršila sinoči v salonu pri Zamorcu ob lepi udeležbi interesentov in zastopnikov oblasti. Sklicali so jo gg. Ant. Birgmajer ml., nadsvetnik inž. Baumel in reutier Winkler, ki že delj časa delujejo na realizaciji projekta. Udeležba oblasti (dr. Ratej za veliko županstvo, srezki poglavar dr. Hacin Krošelj za oblastno samoupravo, ravnatelj Köchler za mestno občino), organizacij (dr. Senjor za Slov. plan. društvo in Tujsko-prometno zvezo, Weixl za trgovino, Turk za obrtnike, Andr. Oset za gostilničarsko zvezo), zasebnih zanimancev in časopisja je pokazala veliko zanimanje za načrt, čegar realizacija bi pomenila močan korak naprej v razvoju tujskega prometa na našem Pohorju.

Sklicatelj g. Birgmajer je obrazložil razne projekte in rentabilitetne načrte, katere je izdelala dunajska Seilbahn - A. G. Znano je, da je bil že svoj čas predložen načrt, ki pa ni bil realen in je stvar potem za delj časa zaspala. Sklicatelji sinočnjega sestanka pa so jo vzeli zopet v roke. Obstojita sedaj dva načrta: prvi za takozvano nihavno železnico, ki bi stal krog 10 milijonov dinarjev, je bil odklo-njen. Pač pa se je konferenca odločila za drugega, za kontinuitetni sistem. Ta načrt proračuna stroške na krog 4 in pol milijona dinarjev. Vzpenjača bi bila dol-

ga približno 1 km in bi šla po posestvu bratov Reiserjev od vnožja v občini Radvanje do platoja pri Sv. Bolfenku. Dunajska Seilbahn - A. G. bi se udeležila z 20%, a bi najbrže tudi še pri stroških nekaj popustila, ako se ji poveri zgradnja vzpenjače. Brata Reiser prepustita potrebno zemljišče. Proračunano je, da bi vozilo stalno po 7 vozov gor in dol. Prostora bo v vsakem vozu za 6 oseb. Vožnja na eno stran bi trajala blizu ¼ ure. Po sedanjem proračunu bi stala vožnja gor in nazaj 14.50 Din. Vozili bodo tudi tovore.

Vsi udeleženci so dobili utis, da je projekt realen in so posamezniki to v svojih izjavah tudi povdarili (dr. Senjor, Weixl, inž. Baumel, dr. Reiser, dr. Ratej, Oset itd.) ter izrekli željo po čimprejšnji realizaciji. V pripravljani odbor so izvoljeni gg.: Ant. Birgmajer ml., dr. Senjor za SPD in TPZ, inž. Baumel, župan dr. Juvan za mestno občino, dr. Leskovač za oblast, Anton Turk za obrtnike, Weixl za trgovino, Andr. Oset za gostilničarsko zvezo in Golob za tisk.

Upamo, da sedaj stvar ne bo zopet šla počivat, ampak da jo bo novi odbor krepko vzel v roke in čimpreje realiziral.

Goveje meso po 10 Din.

V četrtek, dne 11. t. m. od 8. ure naprej se bo na prosti stojnici v uti pri mestni klavnici prodalo ca 120 kg govejega mesa po Din 10 za 1 kg. Prodaja samo na konsumente. —

Kopališče na Felberjevem otoku bo otvorjeno šele prihodnje leto

Včeraj popoldne so si na povabilo Olepševalnega društva ogledali zastopniki raznih organizacij v Mariboru dela za kopališče na Felberjevem otoku. Zastopniki so bili: SK Maribor, SPD, Magdalensko olupševalno društvo, Medklubski odbor LNP, Lovsko društvo, Ribarsko društvo, ognjegasci ter zastopniki tiska. Pod vodstvom graditelja inž. Šlajmerja se je vršil ogled vseh del za nastajajoče mestno kopališče. Dasi dela zelo hitro napredujejo, vendar kopališča letos še ne bo mogoče otvoriti. Za 4. avgust je bila nameravana otvoritev otroškega bazena, spojena z ljudsko veselico. Neizgotovljeni bazeni ter naprave za nadaljno zidanje kopališča pa na obiskovalce ne bi napravili ugodnega utisa. Razen tega pomenjajo zidarske naprave, jame in vagončki za prepeljavanje gramoza za mladino nevarnost in bi se pri kopanju kaj lahko zgodila kaka nesreča izven bazena. Ker tudi cementni obzidki niso še dovolj posušeni, k čemur je mnogo pripomoglo slabo vreme zadnjih dni, bi se voda v bazenu prehitro umazala in bi bilo potrebno nadnormalno čiščenje bazena. Vsi ti razlogi so dovedli prisotne zastopnike do sklepa, da se letos kopališče še ne otvori, marveč se počaka z izročitvijo kopališča javnosti do prihodnjega leta, ko bodo vsa dela definitivno končana in cementne naprave dovolj izsušene. Razen kopaliških priprav so si zastopniki ogledali tudi ostali del otoka, ki nudi dovolj prostora za sportne naprave. Zgradila se bodo tenis-igrišča in moderno urejen prostor za lahkoatletsko tekmovanja, s čemer bo našim sportnikom radi pomanjkanja primernih prostorov v mestu gotovo najbolj ustrezno. Navzoči zastopniki so se dotaknili tudi vprašanja imenovanja otoka. Sprejeli se je že predlog, da bi se odslej imenoval Felberjev otok Mariborski otok, ime, ki bi gotovo najbolj odgovarjalo. Predlog bo stavljen občinskemu zastopstvu v odobritev. Na licu mesta je bil izvoljen pripravljani odbor pod predsedstvom podžupana dr. Lipolda. Ostale odbornike morajo društva imenovati še ta mesec, na kar se bo vršil plenarni sestanek, na katerem se bo ukrepalo o nadaljnjem delu na otoku.

Um se je omračil

znanemu lekarnarju H. Prullu, prej lastniku lekarne na Glavnem trgu. Imenovanje je bil v Mariboru zelo popularna oseba in mirnega ter prijaznega značaja. Nesrečnika so prepeljali v umobolnico na Studenec pri Ljubljani.

Drava zopet narašča.

Ni je menda tako muhaste in hinavske reke, kakor je naša Drava. Čez noč zraste, čez noč pade. Enkrat se skali kakor veletok samega »kapucina«, drugič je zopet prozorno čista. Zadnje deževje je napolnilo njeno strugo tako, da je danes vidno velika. —

Mraz v juliju,

mesecu vročine in zorečega prvega sadja je pač taka prikazen, kakor domače črešnje o — Božiču. In vendar je res. Kakor se glasijo vesti po časopisju in radiju je po neznosni vročini zavladal prav jesenski mraz. Zvezdogledi in vremenokazi nas »tolažijo« še s pasje vročimi dnevi; saj se začnejo ta mesec in končajo avgusta. Kmetu-poljedelcu je sedanjí dež dobrodošel blagoslov, dočim je kmetu-vinogradniku menjavanje vročine in mraza povod za upravičene skrbi; kajti palež je na polhodu in tako kameleonsko vreme pospešuje pogubonosni oidium. —

Društvo jugoslovanskih akademikov ima jutri, dne 10. t. m. ob 8. zvečer v kavarni Bristol redno sejo. Udeležba za vse člane odbora obvezna! — Knjižničar.

Lizike in Špelce

so včeraj na veliko slavile svoj god. Poznalo se je to na pozno v noč razsvetljene gostilne in v beležnicah polic. stražnikov, ki imajo nalogo kontrolirati policijsko uro. To so bile poletne Lizike, Jelke in Špele, a glavni kontingent toimenskih godovnjakinj ima svoje godovanje v novembu. Tudi takrat bo lušno! — Tudi naknadne čestitke se sprejemajo, zato vsem našim toimenskim čitateljicam želimo tisoč sreč! —

Imenovanje v kaznilnici.

Pri moški kaznilnici v Mariboru so imenovani: za paznika-zvaničnika Slekovec Anton in Gašperin Ivan, oba do sedaj kaznilniška paznika-dnevničarja; za paznike-dnevničarje: Melihen Valdemar, zasebnik, Vezijak Sigmund, dnevničar pri okrožnem sodišču v Mariboru, Strlič Edvard, čevljarški pomočnik v Žireh, Sredenšek Emil, strojni ključavničar na Pobrežju, Stramič Roman, kolarški pomočnik v Blagušu, Koprivc Martin, bivši orožnik v Hrušovju in Primožič Maks, čevljarški pomočnik v Ljubljani. — Za ta pazniška mesta je bilo, kakor smo izvedeli, nad 120 prosilcev — žalostna priča brezposelnosti v Sloveniji.

Sokol v Šentjurju ob južni železnici razvije v nedeljo 14. t. m. svoj društveni prapor ter vabi, da se tega slavlja udeležijo vsi bratje, rojaki in prijatelji Sokolstva. Popoldne se bo vršila na sokolskem vrtu sokolska telovadba in velika zabava. Pridite vsi prijatelji Sokolstva! — Zdravo!

Najdeni predmeti.

Meseca junija so bili izročeni policiji v Mariboru sledeči najdeni predmeti: svetlo sivi žemper, ženska zaponka, črna ročna torbica, 6 ključev, rujav moški klobuk, okrogla double zapestnica, zračna sesalka, zračna dvokolesna cev, črna usnjata listnica z 18 Din, stara srebrna ura, črna dvokolesna sesalka, siv ženski pas, rujava športna čepica, škropilni vrč, star moški jopič, žepni nož, rujava listnica z 10 Din, želva, črna ročna torbica s 166 Din, dvokolesni voziček, polsvileni ogrnjač, zlata ovratna verižica z obeskom, črni dežni plašč, srebrna verižica, moški črn dežnik, ženski slamnati klobuk, lok za gosli, par ženskih rokavic, moška športna čepica, bankovec za 100 Din, bel moški slamnati klobuk in 50 Din.

Karambol dveh avtomobilov brez žrtev

Na okrajni cesti Ptuj—Črna gora sta na ostrem ovinku trčila skupaj dva osebna avtomobila. Enega je vodil Ivan Legat, trgovec s pisalnimi stroji v Vetrinjski ulici, a drugi je bil last taninske tvornice v Majšpergu pri Ptuj. Pri karambolu sta se obe vozili do nerabnosti pokvarili, a od potnikov ni nihče težje ranjen. Vest »Slovenca«, da je g. Ivan Legat težko poškodovan, ne odgovarja resnici, pač pa je moral svoj avto z drugim avtom prepeljati v Maribor. Nesreča se je zgodila na ostrem ovinku zelo slabe okrajne ceste, katero le tu pa tam pasira kak avtomobil. —

Breza na strehi.

Pa naj kdo poreče, da se Maribor ne modernizira! V Vetrinjski ulici, nasproti »Vinskega hrama« raste breza, visoka že nad 1 meter... Na strehi je našla svoje korenine. To ni karsibodi in je vredno registracije. Ker zdaj dotično hišo popravljajo, je nevarnost, da bodo brezo na strehi — posekali. S tem bo izginita tiplična posebnost Maribora. —

Iz Avstrije so prignali

davi odgonskim potom 6 naših državljanov, ki so svoičas pobegnili v Avstrijo in so jih naše oblasti zamen iskale. Do razčiščenja njih zadev so bili predani v policijske zapore. —

Zopet ukradeno dvokolo!

Izpred kavarnе »Orient« je sinoči pokrog 22. ukradel neznan uzmovič črno pleskano dvokolo znamke »Puch«, last trg. potnika Ivana Persolje iz Smetanove ulice. —

Vlomilec Jakob Kremet

katerega so, kakor znano zasačili na svežem poslu, ima poleg že objavljenih grehov še sledeče na vesti: Prošlo soboto je vlomil v Tomšičevem drevoredu v pisarniško barako stavbne tvrdke Jelenc in Šlajmer. Razbil je okence barake ih odnesel poleg gotovine Din 160.— še 2 tesarski sekiri, razno zidarsko orodje in merila v skupni vrednosti Din 500.— Razun tega je izvršil tudi vлом v pisarno stavbnega podjetja Accetto, kjer je odnesel štampiljke in poškodoval pisalno mizo, v katere predalil je zamen iskal denarja. Po dosedanjih ugotovitvah je z aretacijo Jakoba Kremeta pojasnjena serija skrivnostnih vlomov v Lajteršpergu. Preiskava, ki se vodi z vso natančnostjo, bo kmalu podala o zrelem tiču jasno sliko. —

Na sodniji.

Sodnik je med razpravo zakričal v dvorani: »Prvega, ki bo dal še kak glas od sebe, bom postavil takoj na cesto!« Obtoženec: »Bravo!«

Izposojevalci denarja pred 2000 leti

CICILIJ KORNELIJ TAGES — NAJBOGATEJŠI FINANČNIK V STARODAVNIH POMPEJIH. — VELIK ODERUH.

Pri izkopinah v Pompejih so odkrili tudi poslopje, oziroma cel kompleks hiš, kjer je imel po najnovejših poizvedbah svoj sedež stari izposojevalec denarja, Kornelij Tages.

V Pompejih je bilo naravno vse polno izposojevalcev denarja. Mesto je bilo silno bogato, toda Kornelij Tages je bil nedvomno eden najbogatejših in obenem tudi eden najbolj modrih in spretnih finančnikov tedanjega časa.

Njegova hiša je ležala v sredini mesta, kjer imajo še dandanes banke najraje svoje centrale. Bila je to palača, ki še sedaj priča, kako je rastlo bogastvo tega bankirja od dne do dne. Kupil je eno poslopje za drugim, kar je mogoče najlažje spoznati po tem, da imajo k njegovi palači spadajoče hiše popolnoma različni čestni nivo. Njegova palača je bila opremljena z vsem luksuzom tedanje dobe. Toda čeprav je opaziti tudi znake velikega umetniškega okusa, vendar je na drugi strani iz raznih mozaikov in stenskih slik razvidno obenem tudi že propadanje umetnosti. V veliki dvorani sta dve vrsti stebrov, bistveno znamenje starodavnega luksuza. V sredini dvorane je majhen vodomet. Pod verando stebrišča so našli značilen mozaik. Dva sužnja se trudita dvigniti padlega osla, na katerem je leno sedel njegov lastnik, ne da bi se zmenil na močno utrujene sužnje in za izmučeno žival. Ta mozaik povečuje lenobo, ki je torej jasna napovednica propadanja.

Rezidenca tega bankirja je imela tudi majhen paviljon, ki je bil silno udobno urejen. Domneva se, da je v tem pavi-

ljonu bankir najbrže sprejemal svoje dolžnike, ki jim je izposojeval denar za oderuške obresti. Tu so bili tudi prostori, kjer so se zbirale njegove kurtizane, ki so mu za denar nudile vso mogočo naslado. Tudi freske pričajo o propadanju morale v tedanji dobi. Kot simbol bogastva so našli pava na robu z lovorjem ovenčane kupice, simbolom slave.

V palači so našli dalje ogromne posode, na katerih so bile naslikane najrazličnejše vrste denarja. Le spalnica priča o gotovi priprostosti, čeprav je videti tudi tu precej okraskov iz slonovine. Na stenah so velike slike Marsa in Venere. Neka druga ogromna slika povečuje Afroditu, kateri je zgradil ta bogataš dalje še posebno svetišče, v katerem je uganjal svoje orgije in kjer so se vršile verske svečanosti.

Toda Tages je tudi dobro vedel, da ne prestando preže nanj razbojniki in nasilni vojaki. Visoko in težko obzidje obdaja zato palačo. Zadnja vrata so našli nedotaknjena in so pri tem ugotovili, kako skrbno so bila zavarovana proti eventualnemu ljubemu obisku. Močna železna ograja je ščitila vrata, ki so se zapirala od notranje strani s pomočjo velikanskega drevesnega debla.

Vrh tega je imel ta bankir pred 2000 leti še tajan izhod, skozi katerega je najbrže spravljal v nevarnosti svoje zaklade. Kajti pri izkopinah niso našli niti zlata niti srebra niti bronastih novcev. Tages je najbrže o priliki bruhanja Vezuva l. 79 pred Kristom še pravočasno pobegniti s svojim premoženjem.

Ānekdote iz sovjetske Rusije

Trgovca z dežele je prišel v Moskvo nakupovati slike, ki jih je hotel razstaviti doma v svojih izložbah, da pokaže, da je dober komunist. Pokazali so mu slike znanih komunističnih prvakov Rikova, Kalinina, Lunačarskega itd., ki pa mu niso bile nič všeč. Tudi slika, ki je predstavljala sejo vseh ljudskih komisarjev, ni napravila nanj niti najmanjšega vtisa. Končno pa se je zabliskalo njegovo oko, ko je zagledal sliko umirajočega Lenina. »Ali bi ne mogel dobiti slike, ki bi predstavljala, kako umira ves svet ljudskih komisarjev?« je vprašal.

Po razsodbi revolucionarnega sodišča so bili neki Francoz, Rus in žid obsojeni na smrt. Vprašali so jih, ali imajo še kakšne želje. Francoz je zahteval steklenico šampanjca, Rus pa je prosil, naj ga vpišejo za člana komunistične stranke. Začudenim navzočim je pojasnil svojo nenavadno željo sledeče: »Po moji smrti bo en osel manj na svetu.« Žid pa je prosil za jagode in menil: »Toda sedaj je zima in ni jagod. Ali bi ne mogli počakati do tedaj z mojo usmrtnitvijo?«

Koncert je bil napovedan z zanimivo notico, da veljajo vstopnice 10 rubljev, da pa dobi vsak poslušalec ki bo protestiral proti zadnji točki programa, 100 rubljev. Seveda je bila dvorana zvečer nabito polna. Kdo pa si ne bi rad na tako lahek način zaslužil sto rubljev? Vrh tega je bila ena točka slabša od druge. Končno je prišla zadnja. Zaigrali so »Internacionalo«, svirala pa je politična policija sovjetske vlade. Nikdo ni imel poguma, da bi protestiral in prišel tako do 100 rubljev.

Pripovedke o umetnikih

Dunajski slikar Camerloher je odšel nekoč pozno ponoči, ko se je vračal iz kavarne, v svojo delavnico. Neki prijatelj, ki je stanoval z njim, je opazil luč v delavnici. Stopil je bližje in gledal preko umetnika nastajajoče delo.

»Prvič«, je rekel slikar, »se mi je posrečilo, da sem napravil sliko na pamet.«

»Toda dama nima nosa«, je pripomnil prijatelj.

»Za božjo voljo, ali se to vendar opazi?« je vprašal umetnik začudeno.

Ko je živel Whistler v Parizu, je naročil neki bogataš pri njem portret svoje žene. Slikar je zahteval za dovršeno delo 30.000 frankov nagrade. To pa je bilo možu preveč in ker Whistler ni hotel popustiti, je prišla stvar pred sodišče.

Bogataš je potrdil, da je portret zelo podoben, da ima dogovorjeno velikost in da je tudi v umetniškem oziru nedotakljiv. Kljub temu pa smatra honorar 30 tisoč frankov za delo par ur prevelik.

Sodnik je nato vprašal slavnega slikarja, koliko časa je rabil za portret.

»Dve uri in 30 let« je odgovoril umetnik in dobil s tem tožbo.

V nasprotju z Whistlerjem pa je rabil Cezanne nenavadno mnogo časa, predno je izgotovil kako sliko. Vrh tega je bil za svoje modele neznosen tiran. Ko je Cezanne slikal trgovca z umetninami Vollarda, je moral ta priti k njemu nič manj kot stokrat in stati pred njim po več ur, ne da bi se premaknil.

Nekoč pa so mu odpovedale njegove moči. Padel je nezavesten raz sedež. Cezanne ga je polil z mrzlo vodo na glavo in ko je prišel Vollard zopet k sebi, ga je Cezanne nadrl surovo:

»Vstanite in se vsedite zopet na svoje mesto! Ako bi najel kak šopek ali kako vazo za model, se mi kaj takega gotovo ne bi pripetilo!«

Rekord v krivih prisegah

V Kottbusu v Nemčiji je bil aretiran bivši rudniški ravnatelj Oto Mosch. V kriminalistiki je malo slučajev, kjer bi bil en človek obtožen tolikih pregreškov, kakor ta. Obdolžen je namreč, da je 14krat po krivem prisegel, da je 60 do 70krat dal oblastem napačne navedbe in da je ponaredil več kot sto važnih dokumentov.

Sport

Mladinske pokalne tekme.

Na razpis ljubljanske Ilirije za mladinska pokalne tekmovanja so se odzvali vsi mariborski klubi. Na včerajšnji seji MO je bil izžreban prvi par: Maribor-Zelezničar. Tekma se bo vršila prihodnje nedelje. Favorit je gotovo Zelezničar, ki se je v letošnjem prvenstvenem tekmovanju placiral na prvo mesto. Zanimanje za mladinske tekme se je v Mariboru po zaslugi MO zelo dvignilo. Tekme so vedno izborno posečane. Nedeljsko srečanje bo gotovo zelo zanimivo, ker se Maribor ne bo dal zlahka odpraviti in preseženje ni izključeno.

Častno savezno diploma

je podelil JNS ob priliki desetletnice svojega obstoja med drugim tudi predsedniku mariborskega MO g. Jožetu Neratu za njegovo zaslužno delovanje na zelenem polju.

Desetletnica ZNP.

V jeseni bo slavil zagrebški nogometni podsavez desetletnico svojega obstoja. ZNP je brez dvoma najagilnejši podsavez in je Zagreb danes center jugoslovanskega sporta. V kratki dobi desetih let se je Zagreb dvignil nad povprečnostjo sporta. Njegova moštva so si ponovno osvojila državno prvenstvo. Državno reprezentance so po večini sestavljene iz igralcev zagrebških klubov, v prvi vrsti Haška, Gradjskega in Concordije. Doma kakor tudi v inozemstvu je Zagreb vedno nad vse častno zastopal naš sport. Desetletnico bo ZNP slavil v velikem obsegu. Najzanimivejša bo gotovo velika sportna razstava, na kateri bodo vsi klubi, včlanjeni v ZNP-u razstavili vse trofeje, ki so si jih priborili v dobi desetih let. ZNP bo izdal tudi veliko spomenico, v kateri bo orisan razvoj ZNP od nastanka pa do danes.

Pilsudskega „protidržavni“ članek

»Robotnik«, socialistični varšavski list, je objavil nedavno članek, ki je državno pravdnitvo tako razburil, da je vložilo proti glavnemu uredniku obtožbo.

Ko je prišel glavni urednik k državnemu pravdniku in ga je ta vprašal, kdo je spisal ta državni nevarni članek, se je urednik nasmehnil in mirno odgovoril: »Nihče drugi kot sam maršal Pilsudski.«

Sodnik se je ves razkačen dvignil in zavpil: »Stvar je mnogo preresna, kakor da boste delali tu slabe dovtipke. Svarim vas nujno, bodite previdni v besedah!«

Urednik pa se je smehljaj dalje. Nato je potegnil iz svoje aktovke staro številko svojega časopisa in je dokazal, da je bil ta članek, ki je bil inkriminiran kot protidržaven, sestavljen iz delov člankov, ki so izšli tedaj, ko je bil Pilsudski še revolucionar in glavni urednik socialističnega lista in je ta članek tudi sam spisal.

Preiskovalnemu sodniku ni ostalo nič drugega, kakor da se je v zadregi opravičil. In od tedaj je šla obtožba proti glavnemu uredniku med star papir, da ne pride nikdar več na dan.

Jana Kubelika — prve gosli

O Janu Kubeliku, slavnem češkem virtuozu na gosli, se pripoveduje sledeča pripoved o njegovi prvi violini, ki sicer močno diši po dobi kislih kumar in pasjih dnevih:

»Bil sem še otrok, ko sem videl v neki praški trgovini z godali krasne gosli, katere sem hotel brezpogojno imeti. Mučil sem neprestano svojega očeta, da mi jih kupi. Ker pa so veljale 500 kron, mi oče ni hotel izpolniti želje. Bil sem obupan in beračil kljub temu dalje, dokler mi ni končno oče rekel:

»Poslušaj torej! Pojdi tja in ponudi za gosli 300 K. Ako trgovec ne bi hotel privoliti v to ceno, ponudi 400 K, če pa niti za ta denar ne dobiš gosli, potem naj vzame vrag vse skupaj. Daj radi mene tudi 500 K.«

Ves srečen je stekel Kubelik takoj v trgovino, kjer je rekel trgovcu: »Gospod! Moj oče so mi rekli, naj ponudim za te gosli 300 K. Če jih ne daste za to ceno, naj vam ponudim 400 K, če pa niti v to ceno nečete privoliti, pa naj vam ponudim 500 K.«

Kako so v „zemlji solnca“ čakali na solčni mrk?

Siam, po naše »zemlja solnca«, je minolega meseca imel doživeti znamenit fenomen: popolni solčni mrk. In baš mesto Patani ob malajski meji bi naj bilo pozorišče tega nenavadnega pojava. Začetkom minolega meseca se je vršilo veliko preseljevanje v Patani: kralji, kraljice, principi, dostojanstveniki, učenjaki, novinarji vse je odstopovalo tja, da si ogleda to redko naravno prikazen. Iz Nemčije, Anglije, Indije in drugod so prispele posebne znanstvene ekspedicije, nemški astronom dr. Rosenberg iz Kiela, svetovna kapaciteta, je imel voditi znanstvena opazovanja. Sami astronomski instrumenti, ki so bili postavljeni v Pataniju, so tehtali 4 tone. Sam siamski vladar se je na vse kripilje trudil, da so bili tuji gostje čim bolj postreženi in da jim je bil pri njihovem delu po potrebi vedno nekdo na pomoč. Krog Patanija so preko noči nastala stalna taborišča, udobne stanovanjske barake, betonski fundamenti za astronomske naprave itd. Uredili so za to novo naselbino vodovod in električno luč. Znanstveniki so peli himne malajsko-siamski gostoljubnosti. A rezultat vsega: Ničla! Narava se je kruto pošalila. Ko je prihajal čas, da luna popolnoma zakrije sonce, se je nebo zavilo v goste oblake in nič se ni dalo videti. Ves trud, vsi dragoceni aparati, vse je bilo zaman, o kakih znanstvenih opazovanjih niti govora. Toda skrbljivo je bilo za zabavo: narodni malajski plesi v pišanih nošah, bikoborbe, tenis-turnirji, avtomobilske dirke in drugo je preganjalo dolgčas. — Sam siamski kralj, moderen vladar, je filmal narodne mase, ki so mu vzklikale. Znanstvena ekspedicija v Pataniju, ki je imela namen, da proučuje popolni solčni mrk, se je spremenila v veliko ljudsko slavnost, ki je napravila vsestransko globok utis.

Cene divjih živali

Marsikoga bo gotovo zanimalo, koliko stanejo n. pr. posamezne divje živali, ki si jih nabavljajo zoološki vrtovi. Med najbolj drage živali spadajo vsekakor žirafe, po katerih vlada tudi največje povpraševanje. Prva leta po svetovni vojni je stal par (samec in samica) nič manj kot 800.000 Din. Ker žirafe zelo težko in

slabo prenašajo ujetništvo, je torej ta ogromna vsota denarja zelo slabo naložena. Sedaj pa se že dobi par žiraf za — 480.000 Din.

Nosorog je približno tako drag kakor žirafa. Za 480.000 Din se dobita samec in samica. Tudi ta žival prenaša ujetništvo zelo slabo in je vrh tega njeno prevažanje spojeno z velikanskimi težočami. Število nosorogov se tako v Indiji kakor tudi v Afriki neprestano zmanjšuje.

Tudi povodni konji niso ravno poceni; mladič velja približno 120.000 Din. Najbolj priljubljena žival med občinstvom pa je vsekakor slon. Mlad slon stane 96.000 Din. Od velikih roparskih zverin najcenejši pa je lev; mladiča je mogoče dobiti že za 140.000 Din. Pri presojanju vrednosti leva igrata glavno vlogo velikost in pa griva. Če je lev velik in ima temno in težko grivo, potem je cena temu primerno višja. Dvakrat dražji od leva pa je tiger, ki slabše prenaša ujetništvo kakor lev. Najlepši, največji in najbolj redki so takozvani sibirski tigri, ki žive na severuvzhodu ob mandžurski meji in imajo krasno dlako. Ti tigri so prava privlačnost za zoološke vrtove.

Posebno težko je ujeti velike pomorske živali, ki jih je tudi težavno transportirati in se zelo slabo obnesejo v ujetništvu. Zato so njihove cene zelo visoke. Tako za mroža sploh ne obstoja nobena cena, ker ga je mogoče dobiti samo slučajno. Mrož vrh tega v ujetništvu kmalu pogine, ker ribje hrane, ki nadomešča njegovo pomorsko hrano, ne prenaša dolgo in pogine potem večinoma za vnetjem črev. Karlu Hagenbecku se je posrečilo ujeti v Južnem morju velike pomorske slone. Taka žival požre na dan po 200 funtov rib. Vendar se lastniku, ki ima več eksemplarov teh živali, še ni posrečilo prodati niti enega komada. Razmerno dragi so pingvini — po 20.000 par.

Gola v sodni dvorani

Na enem izmed berlinskih sodišč je prišlo te dni do nenavadnega prizora. Neka znana tatica, ki je bila že neštokrat kaznovana, se je med razpravo tako raztogotila, da si je strgala s telesa vso obleko in jo zmetala sodnikom po vrsti na glavo. Ko je bila že popolnoma gola, je zgrabila še neki akt in ga vrgla v zapisnikarja. Poklicati so morali kar štiri sodne sluge, da so nasilno in zbeženo žensko končno ukrotili in jo spravili v zapor.

Mihael Zevaco

Beneška ljubimca

Zgodevinski roman iz starih Benetk 111

»Samo zakriči in pokliči koga, Žaneto, pa si zaklical zadnjikrat!«

»Ne boj se! Poglavar je vreden poglavarja, ti kakor Sandrigo!«

»Če govoriš odkrito, ti prisegam, da boš imalo vesel, da si zapustil Sandrigo in mojstra Bartola.«

V Mestre si je Skalabrino priskrbel še enega konja, na katerem je moral jahati Žaneto, kakor je vedel in znal. Še tisti dan sta bila v soteski Piave.

Skalabrino je zaupal svojega tovariša štirim ovčarjem, ki se je zdelo, da počivajo v Črni Jami. Ko jih je pogledal Žaneto od bliže, je zapazil, da so oboroženi s krepkimi bodali in dobrimi samokresi.

Skalabrino je rekel tem vrlim ovčarjem par besed, nakar je obrnil konja, ne da bi stopil z njega, ter odjezdil v najhujšem diru proti Trevizu in Mestre.

Orjakovo srce je poskakovalo v prsih.

»Samo če je topov še tam!« je renčal sam pri sebi.

»Samo če pridem še o pravem času!«

Strašna misel mu je silila zdaj v možgane. Zdelo se mu je po vsej verjetnosti, da je Sandrigo ugrabil Bianco predvsem zato, da bi zadel s tem Rolanda Kandiana. Toda dovolj je poznal razbojnika, da je vedel, da ga bo lepota deklice vabila. In Sandrigo je bil človek, ki se nikdar ni plašil posilstva.

Drugi dan po tem prizoru je bilo zvečer okrog devete ure v sobi krčme pri »Zlatem Sidru« zbranih kakih dvajset mornarjev in barkarolov.

»Ala, ven!« je naenkrat zaklical lastnik krčmar, dični Bartolo v svoji lastni osebi. »Čas je, da zapremo; prav nič ne maram, da bi me posetili gospodje gardni lokostrelci.«

Večina pivcev je plačala, kar so bili zapili, ter odšla, nekateri sami, drugi pa v družbi deklet, ki so jim bile pomagale izprazniti par kozarcev belega vina.

Kmalo je bilo v sobi samo še pet ali šest pivcev. Toda mojster Bartolo jih ni spodil, kakor je ostale. Zaprl je vhod svoje krčme ter se vrnil v sobo skozi stranska vrata.

Bartolo je bil mož svojih petdesetih let in obdarjen s herkulsko močjo.

V nekem pretepu mu je bil некоč nasprotnik z bodalom iztaknil oko; odtod njegovo ime Bartolo Enooki. Sam je živel v svoji krčmi, ki bi ji bil človek prej rekel brlog. Povedati moramo, da ni imel niti žene, niti otrok, niti kakršnihkoli sorodnikov; okrog tega razbojnika je bilo zmerom dovolj prijateljev, tako da se tudi brez rodbine ni dolgočasil.

Njegov obraz je bil oduren; goste, ki so prihajali v njegovo gostilno, je navdajal z grozo in gnusom. Mojster Bartolo, je zapiral sprednji vhod svoje krčme vsak večer ob policijski uri in ni imel nikoli neprijetnega posla z gardnimi lokostrelci, ki so neprestano patrolirali po zloglasnih oddelkih mesta. Tu so se pripravljali roparski čini, ki so tiste čase plašili lepe Benetke. Visoka policija je dobro vedela, kaj se godi v Bartolovi krčmi, toda do tistega dne ni vznemirjala Enookega; nihče si ni mogel razlagati tega čudnega prizanašanja.

Ko se je Bartolo tisti večer vrnil v skupno sobo, se je naglo ozrl na pet ali šest pivcev, ki so bili ostali navzlic temu, da je zaklenil gostilno.

Spoznal jih je vse razen enega, ki se je zdelo, da spi. Ta zaspanec, oblečen kakor barkaroli iz siromašnih oddelkov mesta, je sedel s hrbtom proti slabi sveči, ki je brlela v stenskem svetilniku.

Bartolo je stopil k njemu ter ga stresel dokaj surovo.

»Ohe! prijatelj,« je dejal, »kaj delate tukaj?«

Zdelo se je, da se je zaspanec naenkrat prebudil. Tajinstveno je zamahnil z roko.

Bartolo je sedel ter zamrmral s tihim in nezaupnim glasom:

»Kdo pa si? ... Ti poznaš znamenja, po katerih se spoznavamo; toda hudič naj me vzame, če se spominjam, da bi bil videl kdaj tvoj obraz!«

Tako govoreč, je skušal razpoznati obličje neznanca; in zdajci je zapazil njegovo herkulsko rast.

»Kaj te briga moje ime!« je dejal neznanec.

»Kaj bi rad?«

»Govoril s Sandrigom; ali je tu?«

»Ne.«

»Ali pride?«

»Morda.«

»Tristo satanov, ali boš govoril, prokleti Bartolo!«

Krčmar pri »Zlatem Sidru« se je zdrznil in nasmehnil.

»Dobro!« je mislil sam pri sebi, »zdaj že vem!«

In naglo je povzel:

»Da, da, Sandrigo je v Benetkah; mislim, da pride sem o polnoči.«

»Dobro. Kakor hitro pride, obvesti ga, da hoče neki prijatelj govoriti z njim. Zdaj pa me pusti spati.«

In zares se je neznanec naslonil s komolci, tako, da se je njegovo lice skrilo v senci, ter navidezno nadaljeval svoje prekinjeno spanje.

Bartolo je vstal ter navidezno kakih deset minut pospravil po svoji krčmi; nato pa je odšel skozi vrata, ki so se odpirala v stranski hodnik.

Trenotek nato je bil Bartolo v zadnji sobi, v družbi nekega drugega človeka.

Odprl je linico, ki je bila za pivce v gostilniški sobi nevidna, ter zamrmral:

»Poglej, Sandrigo!«

Moški, ki je bil s krčmarjem pri »Zlatem Sidru«, je bil zares Sandrigo.

Bandit je nastavljal oko na lino.

»Ali vidiš,« je povzel Bartolo, »tistega orjaka, ki spi pri drugi mizi na levo?«

»Vidim ga...«

»No, torej; on je Skalabrino.«

Razbojnik je komaj zadržal glasno kletev veselja. Pesti so se mu stisnile in oči zalesketale.

»To še ni vse,« je povzel Enooki. »Ali veš, po kaj je prišel semkaj? Govoriti hoče s teboj!«

»Dobro, govoril bo!« je odgovoril Sandrigo z zlovesčim glasom.

»Ali so zunanja vrata zaprta?«

»Zapahnjena so.«

»In vhod?«

»Je tudi dobro zaklenjen. Bodi brez skrbi, on ne pride drugače ven, kakor če je tvoja volja, o čemer pa zelo dvomim.«

»Dobro... Pa vrata v klet?«

Bartolo je planil k njim ter dvignil pokrov.

»Pusti ga odprtega!« je dejal Sandrigo.

»Dobro. Zdaj pa pripravi vse ljudi, kar jih imaš pri hiši...«

Bartolo se je vrnil v skupno sobo. Ozrl se je na Skalabrino, ki se je zdelo, da spi še vedno; v sobi je bilo samo še pet pivcev, ki so sedeli za mizo. Bartolo je šel krogokrog miz ter dal vsakemu izmed njih naglo, jedva opazno znamenje z roko.

Nato je prisedel k Skalabrinu ter zamrmral:

»Sandrigo pride kmalu. Izpraznil bom prostor, da se bosta menila bolj brez skrbi.«

Mali oglasi Zeniwa, dopisovanje in oglaševanje trgovskega ali reklamnega značaja: vsaka beseda 50 p., najmanjši znesek Din 10.—

Oddam sobo z uporabo kuhinje. Naslov v upravi lista. 1658

Zelen dežni plašč v nedeljo v Radvanju izgubljen. Najditelj naj ga odda v upravi lista. 1657

Gospodična, zmožna slovenščine in nemščine ter strojepisja, z lepo pisavo in dobra računarica se sprejme. Pismene ponudbe pod »Pisarna« na upravo »Večernika«. 1643

Odrešenje stanovanjske bede! Pristopite takoj splošni gradbeni akciji! — Brezobrestno posojilo! Pojasnila: Kreditna-stavbna zadruga »Mojmir«, Koroška 10, Maribor. (Znamke priložiti). 1638

Učno mesto, špecerijske stroke, možno s preskrbo, išče se v Mariboru ali Celju za sina trgovca. Dopisi na Hochmüller, tovarna olja, Maribor. 1642

Dajte avtomobile, motorje in kolesa strokovnjaku v popravilo. Vozili bodete potem sigurno in brez defektov. Popravila se izvršujejo točno in po brezkonkurenčnih cenah. Brata Komel, mehanična delavnica, Aleksandrova c. 169. 848

Štedilni kotel iz bakra na prodaj. Vprašati: Vila Cvijeta, Kopitarjeva ul. št. 11. 1583

Zavese, mrežaste in klekljane čipke, posteljna pregrinjala, damsko perilo, senčnike, vezanine, monograme naročite najceneje pri Olgi Kosér, Ciril-Metodova 12, desno. 483

Električne inštalacije, popravila, svetilke, likalnike, motorje, aparate, elektro blago po konkurenčni ceni pri Ilič & Tichy, Maribor, Slovenska ulica 16. 117

PRINCESKO

ZVEZDANKO

ZVEZEK LIČNO VEZAN 12 DIN PRI UPRAVI „JUTRA“ IN „VEČERNIKA“ MARIBOR, ALEKSANDROVA CESTA 13

KIS ZA ULAGANJE

kumerc in drugo, vinski kis, špirit, vse vrste likerjev, tropinovec, droženko, slivovko, rum, konjak itd. Na drobno! dobite po zmernih cenah edino pri tvrdki Na debelo! **JAKOB PERHAVEC, MARIBOR, GOSPOSKA 9** 1501 tovarna za izdelovanje dezertnih vin in sirupov.

Vinotoč
Karl Soss
Trubarjeva ulica 1
zopet odprt

Zaboje
proda 1099
DRAGO ROSINA
Vetrinjska ulica 26

Kralj Debeluh in sinko Debelinko
LEPA PRAVLJICA ZA MLADINO, KI JO DOBITE V UPRAVI „VEČERNIKA“ MARIBOR, ALEKSANDROVA CESTA 13

RADI ODDAJE TRGOVINE SPLOŠNA
ODPRODAJA
celokupne zaloge po nižanih cenah!
Redka prilika za nakup raznega blaga:
PERILO, PLETENINA, DROBNINA, MODNO BLAGO, GALANTERIJA, SREBRNINA, PARFUMERIJA ETC.
Prodaja **OSTANKOV** raznih čipk, trakov, bort etc.
SLAVKO ČERNETIČ, MARIBOR, ALEKSANDROVA CESTA 23